

**VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ V BRATISLAVE
KATEDRA INTERMÉDIÍ**

SLOVÁ, KTORÉ NEVIEM, ČO ZNAMENAJÚ

VYSOKÁ ŠKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ V BRATISLAVE
KATEDRA INTERMÉDIÍ

SLOVÁ, KTORÉ NEVIEM, ČO ZNAMENAJÚ

Písomná časť bakalárskej práce

Študijný odbor: Umenie

Študijný program: Intermédia

Školiteľky záverečnej práce: Jana Kapelová, Nina Vidovencová

Školiteľky - konzultantky písomnej časti: Jana Kapelová, Nina Vidovencová

OBSAH

Úvod	s. 4 – 5
Niečo sa mi marí	s. 6 – 7
Od slova do slova, tak ako počujem	s. 7
Abeceda, hiragana, katakana, kanji	s. 8 - 9
Ja verzus Jazyk	s. 9
Súciť alebo nesúciť, logika či nelogika	s. 10
Obrazové prílohy	s. 11 - 13

Abstrakt

Už viac ako polovica života žijem nie v rodnom krajine Japonska, veľa ľudí sa mi pýtajú v akom jazyku rozmýšľám. Doma sa rozprávam po japonsky, keď som vonku rozprávam prevažne po slovensky, žila som aj v čechách, angličtine som venovala len v škole. Nemám z tých štyroch jazykov jazyk, ktorej by som povedala že to ovládam na úroveň materinského jazyka. Pochopit vety podľa kontextu, doslovne tak ako počujem, niekedy aj preklep počúvanie, používanie v nesprávnom momente slovo ktorý neviem presný význam ale len tak sa mi to marí. Jazyk ktorá sa vyvíja v mojom hlave je podivný jazyk, ktorá môže byť pre niekoho zmätkom, ale v mojom hlave to má určitý systém prečo je to tak, ako to je.

For more than half of my life I have been living outside of my home country, Japan, which causes a lot of people to ask themselves, what language am I thinking in? When I am at home, I speak only Japanese, when I am out with friends, I mostly speak Slovak. I used to live in Czech Republic, and I studied and spoke English only at school. However, I don't consider my knowledge of any of these languages to be at the level of "native language". I may have trouble with understanding the sentences according to the context, I just take it the way I hear it. Sometimes I hear when others make mistakes in their speech, but I also tend to use the wrong word at the wrong time with the wrong meaning. The language inside of my head is very strange, it develops on its own, it may be a chaos for others, but for me, there is a system and a reason why certain things are the way they are.

Kľúčové slová: slovo, jazyk, nedorozumenie, význam, komunikácia

Úvod

Nemám jazyk ktorý ovládam na úroveň materinského jazyka. Japonština, Slovenština, Angličtina, Čeština, to sú jazyky s ktorými by som vedela do určitej miery komunikovať, ale nie na úroveň materinského jazyka. Niektoré veci viem lepšie komunikovať v slovenštine, niektoré viac po japonsky.

Ako základná informácia som chodila na základnú školu v Japonsku do konca piatej triedy, odkiaľ sme sa presťahovali do Čiech, tam som nastúpila od začiatku piatej triedy kvôli neznalosti jazyka. V Čechách som študovala do konca ôsmej triedy a odtiaľ sme sa presťahovali na Slovensko kde som nastúpila ešte raz od začiatku ôsmej triedy s tým istým dôvodom.

Doma sa rozprávame po japonsky. Pri slovenštine si veľa ľudí všimnú že miešam češtinu keď hovorím po slovensky.

Zmätko vznikne aj kvôli bohemizme, ktorá sa aj teraz používa bežne (příklad: rajská polievka [obr. č. 8], pochlebovat [obr. č. 3]).

V Japonsku a v Čechách som trávila dobu, kde vekovo som najviac vedela vsiaknúť znalosti jazyka a vedela vyvíjať. Na Slovensko som sa viac snažila si zvyknúť na ten jazyk hlavne na počúvanie a rozprávanie.

Keďže oba jazyky sú si veľmi podobné, tak som vynechala štúdium na gramatiku, ktorý ľudia okolo mňa už ovládali a ju nevnímali.

Veľa vecí pochopím podľa kontextu a situácie, domyslím si že čo to môže znamenať. Vtedy vznikne v mojom hlave vlastný jazykolom, ktorá sa skladá z jazykov ktoré poznám.

Niektore slova poznám len po japonsky a niektore len po slovensky a niektore slova len po česky. Sú aj anglicko-odvodené slová, ktoré spájajú tieto všetky jazyky a pomaha mi to pochopiť.

Ale tým že väčšinou prekladám v hlave doslovne tak ako počujem tak vznikne veľakrát nepochopenie, nedorozumenie.

To by som odôvodnila hlavne pri slovenštine to, že neovládam dostatočne gramatiku/sklonovanie. Keď počujem vysklonené slová, tak hľadám podľa počutia základ slova, a podľa toho vydefinujem čo to slovo môže znamenať. Vtedy vznikne to nedorozumenie že si domyslím zlý základ slova (príkladom: moriť - more).

Veľmi často sa stáva to že nemám vycvičené počúvanie na slabiky, v japonštinu sa abeceda skladá vždy so samohláskom a spoluhláskou. A pri slovenštine sa slovo skladá aj len zo spoluhláskom (príkladom: prd, krk, skrz).

A tým že v japonštine je abeceda skladaná zo samohláskom a spoluhláskom tak niektoré písmena ktorá existuje v abecedách v slovenštine nexistuje v japonštine. To robí problém aj s výslovnosťou a počúvaním hlavne pri **R-L, V-B, S-C-Z** mám veľký problém rozlišovať a vznikne nedorozumenie. Jednoducho to nepočujem (príkladom: Nabíjať - Nabíjať, Pramen - Plamen).

Štyri jazyky ktorý ovládam čiastočne mi navzájom pomáhajú pri porozumenie, ako príklad môže byť anglicko-odvodené slová (príklad: glass/glass (angličtina), garasu/gurasu (japonština), sklo/sklenička (čeština), sklo/pohár (slovenština).

Pri slovenštine slovo pohár, po anglicky glass neplatí že je to anglicko-odvodené slovo. Glass je slovo odvodená z vyrobeného materiálu, s výnimkou tentokrát v slovenštine, že sa to hovorí ako „pohár“, pod ktorým si neviem hneď predstaviť význam toho slova. Po česky sklo nie je anglicko-odvodné slovo, ale významovo sa to spája s materiálom z ktorého je to vyrobené.

Kvôli nedostatočnej znalosti jazyka hľadám vo všetkých jazykoch spojitost', pomocou hľadanie podobne znejúce slova, na to aby som zistila význam neznámeho slova.

Niečo sa mi marí

Každý človek mi vysvetľuje slovo tisícmi rôznymi spôsobmi, pod ktorým si nemusím predstaviť ten konkrétny slovo, ale viem si predstaviť že o čo asi ide. To je aj jeden z príkladov ako pochopím slovo podľa kontextu.

Keď počujem slovo, ktoré mi bolo dávnejšie vysvetlené tak viem si predstaviť čo to môže znamenať, ale pri bežnom konverzácii to slovo neviem hneď použiť bez toho aby som to slovo počula niekoľko krát v rôznych situáciách.

Príkladom vysvetľovanie slov uvedem podľa reálnej odpovedi, ktoré som dostala od rôznych ľudí: „*tajomníčka*“

muž, 25r. - neviem či je to so školou, ale nejaká čo sa stará o financie napríklad v škole, ako sekretárka ale viac fancy

žena, 50r. - tak to môže byť niečo ako niekoho asistentka.. ale aj samostatná funkcia. ale to neviem čo až tak robí. to bol kedysi ústredný tajomník strany ale to je blbosť

muž, 25r. - to sa mi zdá že je zastaralý pojem na niekoho kto robil korešpondenciu za vysoko postavené osoby, povedal by som skorej sekretar/sekretarka

žena, 76r. - vedie údaje a vybavuje rôzne záležitosti ako pobyty rezervácie atď.

žena, 78r. - vybavuje osobné a dôverné veci (štátna tajomníčka)

žena, 22r. - žena ktorá dohliada na spravnosť procesov

muž, 40r. - úradnícka vybavujúca agendu, korešpondenciu, sekretárka úradu alebo čo

muž, 39r. - no tajomníčka, člověk čo je pri nejakom šéfovi vie o mnoho, robí pre neho veci, tlmočí čo treba na verjenost v jeho meno

Podľa týchto príkladov odpovedi nie je vždy jednoduché pochopiť význam slova.

Od slova do slova, tak ako počujem

Doslovný preklad robí veľakrát problém pri pochopení, keď sa hovorí o niečom metaforicky ako aj poézie (príkladom: Skala padla dolu vodou, oheň zlízal horké drevo, krok nestratil s módou nebo sa zatváriilo hnevom), idiomy (príkladom: žaba na prameni), aj zložené slová (príkladom: mrakodrap, vodotesno, lunapark [obr. č. 6]).

Žaba na prameni, kristové roky sú slovenský príklad idiomy ktoré niektoré ľudia bežne používajú tak majú spojené predstavu s významom, uvedeme príklad po japonsky: *Aj opica spadne zo stromu* to je príklad ktorá sa dá pochopiť podľa kontextu, že sa dá v hlave predstaviť tu situáciu a schopnosť opice a podľa situácii kedy používam túto vetu sa dá použiť podľa mňa aj na slovensko (príkladom: *Aj majster tesár sa utne*). Ale napríklad: *pozri si na nohy, pes vyje, si paprika* sa už ťažšie pochopí význam, ale predstavujeme konkrétny vizuál podľa čoho hľadáme význam. To znamená si paprika je významovo ze mas prazdnu hlavu ale vizualne si predstavime ze som paprikou.

Pri zložených slov význam dáva väčšinou tak ako to počujem, ale nie vždy majú obidve slova z ktorého je skladané zložený slovo dávajú spolu logiku. Aj keď nieje to slovo zložené, sa dajú rozdeliť tak automaticky vznikne nedorozumenie.

Abeceda, hiragana, katakana, kanji

V češtine, slovenštině a angličtině se používá latinská abeceda s různými variantami písmen.

V japonštině existuje tři druhy abecedy, hiragana, katakana a kanji.

Hiragana je nejzákladnější abeceda, má to 50 písmen, je aj nejstarší druh písmen.

Abeceda skladaná so samohláskami a spoluhláskom, prvý rad je A I U E O ako základ tejto abecedy a potom to pokračuje po K G S Z T D N H B P M Y R W plus samohlásky (napr. KA KI KU KE KO je druhý rad).

Ako si môžete všimnúť, nie sú tam všetky písmena ktorá sa bežne v latinskej abecede používa, V C F J Q X, tieto písmená sa nevyslovuje bežne, a pri R a L sa nedá ani rozhodnúť ktorý písmeno sa v japonsku používa, vyslovuje sa to niekedy R niekedy L, ale nie sú medzi nimi rozdiel.

わ	ら	や	ま	は	な	た	さ	か	あ
ゐ	り	い	み	ひ	に	ち	し	き	い
う	る	ゆ	む	ふ	ぬ	つ	す	く	う
ゑ	れ	え	め	へ	ね	て	せ	け	え
を	ろ	よ	も	ほ	の	と	そ	こ	お
ん									

(obr. č. 1: Tabuľka hiragany¹)

Tým som chcela vysvetliť ohľadom nedorozumenie pri počúvaní, ťažko sa mi rozlišuje medzi R-L, V-B, C-Z a tak ďalej ako som to na začiatku uviedla.

Katakana je novší druh písmen, má to ten istý počet písmen ako hiragana aj sa to isto číta len sa to píše inak, a používa sa to väčšinou špecificky pri anglicko odvodené slová, alebo cudzie názvy.

¹ Zdroj: Gojuu-on wo mamore [online].[cit. 30. 4. 2020]. Dostupné z <<https://osito.jp/minkana/50on.html>>.

Kanji je zo všetkých najzložitejší druh písmen, ktorá jedno písmeno môže znamenať ako slovo. Príkladom uvedem „yama 山“, znamená to hory, samotný písmo vyzerá ako vyvektorované, linajkový kopec.

Ešte jeden príklad „ki 木“, znamená strom, „hayashi 林“ je menší les, „mori 森“ je les. Čiže keď sa píše dvakrát strom je menší les a trikrát strom je les.

Pravdepodobne aj to je jeden zo systému ktorý mi ovplyvňuje môj spôsob rozmýšľanie. Aj na spôsob pracovanie s bakalarským dielom, jazyk vnímať ako obraz.

Ja verzus jazyk

Ja osobne keď už ovládam jazyk do určitej miery tak, že sa dorozumiem s druhým človekom a funguje konverzácia, tak prestanem vnímať či hovorím gramaticky dobre. Aj podľa kontextu začnem chápať vecí, a viem kedy môžem prestať vnímať konverzáciu a kedy mám vnímať, tak môj jazyk prestane vyvíjať natoľko ako keď človek nevie.

Ale tým že využijem tuto situáciu, a detailne skúmam seba akým spôsobom vnímam jazyk, tak je to pre mňa aj nejakým spôsobom odôvodnenie a vysvetlenie toho prečo rozprávam tak ako rozprávam aj keď tu žijem už dlhšiu dobu.

Pri vývoji jazyka som sa zasekla dobovo od tej doby ako som skončila základnú školu, kde som si nazbierala do seba veľa slov podľa čoho som začala skladať vety aby som sa s niekým vedela rozprávať. Od skončenie základnej školy aj ľudia okolo mňa prestali riešiť môj spôsob rozprávanie, a väčšinou keď som sa pýtala pri nejakej situácii že prečo sa toto slovo skloňuje takto, tak odpoveď bolo to že tak som bol(a) naučený(á), takto viem odjakživa. Už vekovo ľudia okolo mňa prestali riešiť funkcie gramatiky, ako na základnej škole kde sa to aktuálne rozoberávalo.

Súcit alebo nesúcit, logika či nelogika

Pochopiť sama vlastný jazyk ako funguje, tým že sa vizualizuje vlastný systém jazyka do priestoru, spoluzažívanie zmätku, pre niekoho môže byť aj súcit, pre niekoho to môže byť zas úplná nelogika ten môj jazyk.

Štyri jazyky ktoré poznám plus obrazový jazyk ktorá mi pomáha vyplniť nedostatok schopnosti poukázať jazykový systém v hlave.

Vizualizované objekty či maľby, evokujú zmätok ale aj logiku. Pri niektorých veciach je to aj smiešne a jednoducho pochopiteľné, niektoré veci ani nepoznajú a tým viac súcitia ten zmätok ktorí sa nachádza vo mne. Pre mňa neexistuje hranica toho či to slovo sa používa často alebo nie, či to slovo je staré alebo nie, či je to slovo z určitého okresu ako „nárečie“.

Aj zvolené médium sú ako jazyky ktoré nie sú dokonalé. Vyšívanie, maľovanie, modelovanie a tak ďalej sú pre mňa tiež jazykom.

Obrazové přílohy

obr. č. 2: Pichlavý, 2020

malba

akryl na plátne

240x180x3 mm

obr. č. 3: Pochlebovat', 2020

malba

akryl na plátne

240x180x3 mm

obr. č. 4: Pomätená, 2020

malba

akryl na plátne

240x180x3 mm

obr. č. 5: Hlivieť, 2020

malba

akryl na plátne

240x180x3 mm

obr. č. 6: Lunapark, 2020

malba

akryl na plátne

90x65 cm

obr. č. 7: Íst' pod nôž, 2020

vyšívanie

filc, niť

29,7x21 cm

obr. č. 8: Rajská polievka, 2020

malba

akryl na plátne

30x30 cm

obr. č. 9: Byť pod papučou, 2020

malba

akryl na plátne

30x30 cm